

# LA COMARCA DE LLEYDA

SETMANARI CATALANISTA

(ADHERIT Á LA UNIÓ)

PREUS. { Semestre . . . . . 2 pessetes.  
 Número corrent . . . . . 5 céntims.  
 » atrassat . . . . . 10 »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer Major 61-2.º

SORTIRÀ TOTS LOS DIUMENGES

No s'admet cap original sense firma, ni s'returnan.

**LO QUE VOLEM** «Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyen càrrechs públichs; volem Corts catalanes, no sols ges y magistrats, y que dintre de Catalunya's fallen en l'última instància 'ls plets y causes: volem ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat les contribucions é impostos, y volem, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut les quintes y lleves en massa y establint que la re-serva regional forsa preste servey tan sols dintre Catalunya.» (Del Manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

## ALTRA VEGADA

Al reapareixer LA COMARCA DE LLEYDA, ha de recordar lo que deya en lo propòsit de sa primera època.

.... lo centralisme com mes apretará 'l puny mes lo gra li fugirà, y es intútil tasca uniformar lo que la Naturalesa, al repartir sos diferents dons, jamaï idéntichs á rasses diverses, ha creat pera viure solsament agermanats baix una communal patria potestat.»

Tal fou l'espiritu qu' informà á LA COMARCA DE LLEYDA: lo mateix espiritu l'ha fet reviure y pendre nova volada, pera lluytar en defensa dels ideals catalanistes.

Però, ara en que tant se discuteixen nostres principis y nostres procediments, es necessari concretar l' objecte d'aquesta publicació més de lo que ho feiam; y dir y declarar que nostre únic y exclusiu programa es lo sustentat per la *Unió Catalanista*: lo programa que, reconeixent la unitat del Estat espanyol, afirma com á unich principi salvador y regenerador l'autonomia de les regions.

Mes tot lo contingut de nostre programa ho volem sense mixtificació de cap classe, sense pactes polítichs de cap mena: ho volem tot, sense cedirne res; mes no ho volem apanyat de la manera que als polítichs los hi sembla, que ja procurarien desacreditar-lo, sinó del modo que tenim establegit. No vol dir ajò que no admitem de separat cada un dels punts del programa catalanista, sino que cada un d'ells lo reclamem integral y no permetrem voluntariament que 'ns el malmeten en virtut d'esmenes y d'arreglos que l'modifiquen essencialment.

Quan les idées tenen la virtualitat de les nostres y viuen ab tanta ufano y s'arrelan tan fondo al cor de tots, si no's vol que l'esforç individual se perde, es precis agruparse; y si no's preten que l'trevall de les petites agrupacions y associacions se malobre es indispensable constituirse en grans nucleus y obendir tots á una sola direcció que represente totes les forces.

Per això 'ns plau estar adherits á la *Unió Catalanista*: per lo mateix no 'ns ha passat pel cap tornar á la vida com á perdut cometa que cerca en vâ'l centre de la seu acció, sinó com á part integrant de un sistema quins organismes, sense perdre sa llibertat, se mouen tots dirigint sos esforços á un fi comú. Entenem que, lluny de debilitarlos, deuen robustir 'ls grans nucleus, si ab profit hem de travallar per la causa catalanista, en benefici de quin triomf convindria oblidar y acallar, nosaltres los primers, tota classe de sentiments y ambicions que pugan estarhi en pugna.

Les persecucions que aquí y fora d'aquí patim y hem sufert los catalanistes han tingut també gran part en la reaparició de LA COMARCA DE LLEYDA. Forsa es que conste nostre sentiment per les contrarietats ab que cada dia's trovan nostres companyys d'idées: veja tothom al menos que á cada nova denúncia neixen nous catalanistes, que á cada penyora imposta hi han noves professions de fe: la millor propaganda es la del sacrifici; aquesta llevor dona mil per una, y á sembrarla ve també LA COMARCA DE LLEYDA.

LA REDACCIÓ.

## ODA A LLEYDA

Sentada en la ribera  
Que lo Segre engalana  
De flors y de verdures estiu-hals,  
Jo mir' desde ta plana  
Vetllar l' aspra cinglera.  
Desde que l' mon es mon, tes llars payrals  
  
La floresta frondosa  
Que tots voltants ombrejaja  
Un parassol apar de vert teixit;  
Y si l' garbi l' blinquejaja  
Ab son alé de rosa,  
Flayrós perfuma la callada nit.

Ton terme encara 'm conta  
Després de cent centuries  
De Isto'aci e Indortes lo valor:  
Ta plassa, les injuries,  
La criminal afronta,  
De Mandoni recorda l' ultim llor.  
  
Cuan de lluny jo t' oviro  
Me fas esment Lareda  
D' aquell cel de delicies del Islam;  
En lo joyell que 't queda,  
L' art en la pedra admiró  
Que anima dues fès en un sol flam.  
  
Pera immortal nasqueres;  
Si gran la mitja lluna  
Ab sos walis y monuments te féu,  
Millorá ta fortuna  
Lo jorn que per senyeres  
S' alsá en los minarets la santa creu.  
  
Les barres catalanes  
Y lo campestre lliri  
Floriren d'allavors dintre los murs:  
Mes jay! també l' martiri  
Sofriren en tes planes  
Les barres y lo lliri per los furs.  
  
Si fa vida pagesa  
La ciutat ahir sabia  
Mare dels Anastasis y Ferrers,  
A la ploma del avia  
No cedeix en noblesa  
La rella que ara solca sos lergers.  
  
Es lo treball sa guia,  
Es lo temps sa esperança;  
La Patria llibertat reforçar!  
Seguint d'amor la via;  
La llibertat la Patria 'ns tornarà.  
  
Salut ferma frontbra  
De catalana sava,  
Dorm tranquila vedillada per Gardeny.  
Vensuda, may esclava,  
Forta com ta cinglera  
Ton Sícoris fidel avant t' espeny.

FREDERICH RENYÉ Y VILADOT.

## PUNTES Y TAFETANS

Natural es que detrás de la secció de fondo, grave com un filosof, solemne com l'affirmació científica y silenciosa com l'interior d'una biblioteca, vinga la secció de *Puntes y tafetans*, alegre y bulliciosa, animada y riallera, á dirne quatre á n'aquesta taifa de polítichs de tota mena que fan de la política l'art de viure sense trevallar, y ab l'esquena dreta passar felicissos los dies que 'ls hi toque en lo romiatje d'aquesta vida, tan regalada y excel·lent peis uns, tan poobra y arrastrada pels altres.

Nosaltres no tenim otra política que l'mirar pel enaltiment y benestar de nostra terra, fins al punt de que podria molt be ser la legenda heràldica de nostre penó de pau: «Congregavat nos in unum Catalonia dolor.»

Si lo dolor, lo vilipendi, la ruïna, lo desonor ab que 'ls politichs han enllotat la patria es lo que, encenent dins de nostres pits lo foch sagrat del amor idolàtrich per nostra mare,—tan mes acredora á nostre filial carinyo, com mes escarnida vejem sa dignitat, y com mes trepitjada vejem sa honra,—ha fet de tots los vers fills un sol cos y un' ànima sola, quines activitats y quines energies consagrem per complir y en absolut á concretar,—donant forma, materia y color,—lo modo y manera de veurer altre colp rica, pròspera y dignificada l'adorada patria nostra, que no es pas tan sols, aquell benefici bossi de terra que miraren per primera vegada 'ls nostres ulls al obrir-se al mon de la realitat, sino també 'ls usos y costums, lleys y tradicions, llengua y rel·ligió, tots aquets grans caràcters, en una paraula, que destingeixen un poble dels altres pobles y una rassa de les altres rasses.

Fer ressaltar la mala fè dels politichs, la vuydor de ses paraules, les contradiccions de sos discursos, la petitesa de ses mires, lo camp de ses ambicions, lo execrable de ses concupiscències, y l'inflor de sos estómachs, tivants y á punt de revertir a forsa d'engullir los, per lo vist, tan saborosos plats del presuposit, que dona pera emular les concupiscències de Lúcul, les fastuositats de Nabucodonosor y 'ls festins de Baltasar; tot això es la fenya que 'ns correspond y la tasca que 'ns competeix omplir en aquesta secció, que per lley de la naturalesa de les coses, te que ser de tons llaugers y de llenguatge facil y jocós.

L'enya á la gent que per de perdre la menjadora ens volen privar del mes sagrat dels drets de l'home: lo d'estimar á sa mare!

Pi-To.

## Crónica regionalista

### Al Extranger

—L'himne nacional del Transvaal, traduhit literalment diu aixís:

«Coneixes tu al poble plé d'heroísmes, despectuat com un servent?

Coneixes tu al país amarat en sang, y per això esplendidament hermos?

Coneixes tu al Estat, hoy petit encara, y expert com tot un home?

El ha sacrificat bens y sang per la llibertat y per la Justicia.

La Naturalesa ha agombolat maravelles d'or en ses valls y montanyes.

Un jorn, en tots los estats del mon, fou pels britànichs declarat lliure.

Veniu germans; feu que onejen les nostres banderes; ja cap més desgracia 'ns affigirà!

Glorifiquéu les nostres esclatants victories; un poble lliure som nosaltres!

Transvaalenchs, feu resonar la cansó de festa ahont fidels guardéu la vostra dignitat; hont ab estrépit se protegeix lo vostre repos, allà està nostra Pàtria!

Transvaalenchs, pels vostres nobles esforços, madura la llevor de Llealtat, la Redempció ve a dignificaros.

Lloat sia Deu pel País y per l'Estat!

Un poble lliure, un poble lliure som nosaltres!

La Pàtria, la Pàtria, la Pàtria, aquí està la Pàtria!

Lloat sia Deu, lloat sia Deu, lloat sia Deu per lo País y l'Estat!

### La Catalunya

Lo diumenge prop passat se reuní á Barcelona lo Consell general de la *Unió Catalanista* convocat per la Junta Permanent ab la següent circular que resumeix los assumptos principals que en la reunió s'tractaren.

## UNIÓ CATALANISTA

La Junta Permanent de la *Unió Catalanista*, crida á las colectivitats adherides y als socis individuals al Consell General que s'reunirà á Barcelona en el local de la «Lliga de Catalunya» lo dia 25 de Mars, pera esplicarshi la conducta per ella seguida desde l'dia de son nombrament sotsmetentia á la seva aprobació.

Ben lluny tenia del pensament lo donar compte de sos actes avans del temps reglamentari perque no li remordeix la conciencia d'haver fet res que contradiss al honrós encàrrec que li feu en lo dia de sa elecció la *Unió Catalanista*; pero, apenada l'ànima per una ja massa llarga y enutjosa campanya d'acusacions y fins d'insults oberta contra ella per alguns periódichs de qual catalanisme no volem que's dubti, se sent en la necessitat de recorrer al Consell General pera saber d'una vegada quin valor ha de donar a tan estrepitosa cridoria, pera justificarse devant dels que de bona fe hajen posat en dubte la correcció de son procedir y pera veure si en realitat sos fets estan en desacord ab lo criteri que las entitats adherides s'haurán Anat formant en presència de tan desagradable brega.

Mes, sia la que sia la decisió que prenga lo Consell General al ascoltar y sospesar las detalladas explicacions que la Junta Permanent donarà de sa conducta, aqueixa creu del cas fer públicas ja des de are algunes declaracions que, ab lo fi d' esbarcir la boyrada de falsas acusacions y de inmotivats judicis de que ha sigut objecte, desitja que arribin á coneixement de tothom.

Lo primer que te interés en manifestar ab ben alta veu es que ni ha impulsat mai ni promogut las deplorables desavinencias escaygudas en lo camp del catalanisme, avans exemple de cordura y d'estreta germanor entre sos entusiastas afiliats. En los moments actuals que poden ser de persecució y de prova y en los que 's fa mes que may necessaria la cohessió de forsas de quants posin per demunt de tot altre interés l'amor á Catalunya, pesarà sobre la seva conciencia l'haver intencionadament travallat per atiar en nostres filas lo foch de la discordia.

Desgraciadament la divisió existia ja y per cert

no gayre encoberta y en lo fons ab la mateixa intensitat que are, molt avans de la constitució de la actual Junta Permanent. Mancava sols una ocasió, una excusa ab que poguerla fer ostensible ab apariencias d' oportunitat, y l' Manifest dirigit «Al poble català» á fi d' orientarlo en mitj del rebombori promugut per la proclamació d' un projecte de concert econòmic provincial, vingué com l'anell al dit als elements de la *Unió Catalanista* que desaprobaron aquell document, pera trobar que era arribada la hora de que la dissidència esclatés pùblicament.

La Junta, á la que tan sense justicia s' acusa d' haver excitat la dissensió latent, se limità en aquelles circumstàncies á cumplir ab lo que entenia que estava obligada á fer. Mal podia prestar son consentiment á unes bases de concert econòmic que estaban en evident desacord ab las del programa sostingut en las seves Assambleas, ni a un projecte que partia del artifici de la divisió de Catalunya en províncies, y que 'ls mateixos presidents de las cinch associacions que l' formularen no volgueren donar á coneixer á la *Unió Catalanista* segurs de que aquella no podía contribuir á la seva redacció.

Y la Junta combaté l' projecte, no pas, com s' ha dit, per posar en dubte la bona intenció de sos autors, sino pera doldres amargament de que 'ls entusiasmes irreflexius y las energías mala-guanyades que llavors se despertaren no s' haguessin sabut ben dirigir cap á la petició de solucions més amplas y més complertes y generosas, ja que, aixís com aixís, s' havia d' estar molt enegat pera no veure que 'ls governs actuals no havian d' otorgar la més mínima concessió adhuc essent tan pobre y tan mesquina com la que s' sollicitava.

Lo cert es que per aquest sol acte *La Veu de Catalunya* y 'ls socis individuals ab son criteri identificats se cregueren ab motiu suficient pera no continuar en las filas de la *Unió Catalanista*, decisió digna de ser doblement sentida per lo que alguns d' ells havian traballat en sa creació y sosteniment y per la calitat dels mateixos, pero que ni 'ls acusava de massa tolerants ni semblava que havia d' autorisarlos pera emprendre una campanya tan crua y emverinada com la que sostingué i refet diari, convertit en dipòsit ahont s' hi recullen pacientment tots los dicteris y totas las recriminacions que altres periódichs havian anat escampant contra la Junta.

Passá al fi la turbonada, y com, agotat ja l' tema del desventurat concert econòmic, no hi havia més remey que tornar à deixar á la Junta en pau, se feu necessari pera revisar lo foch que anava es-mortuhint cercar un altre fet qualevol, un petit incident que al ser descobert poguer resoldre fàcilment proporcions desmesuradas. Y 'l fet ocorreu á Lleyda ab motiu del miting organisat per iniciativa de la *Unió* posada d' acord ab la *Associació Catalanista* d' aquella ciutat com a protesta per la arbitrària persecució, sols conceivable á Espanya, que en la regió lleydatana sufreixen nostres germans de causa.

Ja distribuïts los torns y horas avans de que arribessin los companys de las altres regions á Lleyda, dos distingits oradors catalanistas y particularment molt estimats per aquesta Junta, l' un representant d' un Centre molt novell qual existència oficial desconeix la *Unió* y l' altre d' un diari avuy dissident se presentaren com a invitats pera pendre part en lo miting demanant per conseqüent lo llòch que en lo mateix se 'ls senyalava.

Desconeguda per la Junta que suscriu la oficisitat de tal invitació y en la imposibilitat de pendre cap acord per falta de temps, y, sobretot, enfront del perill imminent de que la fatal divisió que deplorem s' accentués encare més al trobarse devant per devant los avuy enemistats, lo President de la *Unió*, que allí s' trobava, no considerantse ab cap dret pera imposar als oradors adherits y a las entitats expedicionaries adictas la intervenció en lo miting de colectivitats desafectes, ab las cuales, ab rahó ó sense, aquelles potser no voldrían públicament alternar, se cregué obligat á avisar a la *Associació* l' conflicte que podia sobrevenir per defugirne tota responsabilitat, retirantse davant de la seva indecisió 'ls oradors esmentats.

La Junta Permanent al ferse seva la conducta observada per la presidència, la cual reconegué á la *Associació de Lleyda* la llibertad en que estava d' haber pogut prescindir de son concurs si tal hagués sigut sa intenció, entén que seriament no n' podia seguir cap altra. Ningú la guanya en lo desitj de reconciliació tots los elements del Catalanisme avuy en desacord; pero aquesta unió la vol oberta, franca y definitiva, y á saber que 'ls referits oradors s' oferien á pendre part en lo miting, hauria fet tots los esforços possibles pera que sa admissió fos tal vegada lo preliminar d' una avinensa que ab lo temps s' imposará. Pero tampoch la guanya ningú en respectar la lliura acció de las seves entitats y dels seus socis y hauria sigut un acte autoritari y verdaderament absolutista lo d' imposar per sorpresa la ingerència en lo miting de representacions ab las quals moltíssimes d' aquellas no volien comtar. Y, en fi, ab la mà posada al pit, contesti qualevol dels que més condemnaren la Junta: obligada á triar entre 'ls dos representants, sols y vers, de dues entitats no efectes á la *Unió* y 'ls quatre ó cinch cents expedicionaris adherits que ab ells allí no comptaven, devant de la impo-

sibilitat de intentar una reconciliació que hauria sigut ridícula si s' havia de trencar al endemà, quina es la Junta Permanent que s' hauria atrevit á optar per los primers?

Paro l' objecte principal quedaba realisat. Haver lograt posar en un moment de compromís á la *Unió Catalanista* y á la *Associació de Lleyda*, la qual, per cert, oficialment tampoch havia invitat als aludits representants á usar de la paraula en lo miting; haber trovat lo medi de fer rajar una altra pluja d' insults y de paraules grossas sobre aquesta Junta Permanent, aixó sí, no admetent en lo diari que té dret á estampar qualevol injuria la publicitat d' una rectificació sense mutilarla ó falsificarla ab graciosos comentaris; haver, en fi, motivat la nova deserció d' un Centre y de dos ó tres periódichs adherits; tals han sigut las glorioas despúllas de la victoria alcansada per los dissidents en la última batalla.

Y veyeus aquí 'ls dos grans crims comesos per la Junta Permanent als que's vol fer passar com a promovedors de la divisió catalanista. La Junta sols demana á Deu que no s' puga fer mereixedora de més grossos càrrechs, puig dels d' ònichs fets de que se l' acusa ni s' disposaá sentirse propòsit d' esmena, ni pensa ab ells haver arrivat més enllà d' ahont lo dever li manava. Respecte al primer, lo de sa marcada oposició al deficientíssim projecte de concert econòmic avuy ja enterrat, parlin de son acert en no posarhi cap confiança no per cert la estúpida desatenció del Parlament espanyol, de la qual no fa cap cas, sinó la gelada fredor ab que avuy ne parlen los que n' eran sos més fogosos partidaris, la diversitat de criteris sostinguts per los encarregats de defensarlo, y, sobretot, las modificacions y adobs que ja s' han anunciat y ab que se l' vol refer lo dia que s' cregui propici pera presentarlo de nou.

En quant al segon, ó sia l' de la actitud que involuntàriament se veié obligada á prendre en lo miting dd Lleyda, contesti per ella la Societat més directament interessada en la cuestió: la *Associació Catalanista* d' aquella ciutat acordà en Junta general en sessió celebrada lo dia 8 d' aquest mes refermarse en sa adhesió á la *Unió Catalanista*.

Pero, fins suposant que en qualevol d' aque-  
tos cassos hagués anat errada, fins donant per admés que en algun de sos actes, mentres no sian los que pertanyen á la essència del catalanisme, hagués obrat d' una manera inoportuna ó noch apropiada, faria hoable tot això la tasca de qui hagués anat estant al aguayt d' una relliscada pos-  
sible ó d' un descuyt excusable, pera recriminar  
ab tan calor y ab tanta aspresa com la manifestada  
per los que are s' han declarat sos adversaris? Si  
en lloc de demandar per medi del Consell General  
la rectificació d' aquella actitud, se volia fer-  
fàcil medi de desfer el costat de la Junta, quan-  
se sembla que aquesta no ha obrat prou be, quina  
lliga de associacions, conservadoras de sa vida  
propia y autònoma, seria may possible? Si fos cert,  
que no ho es pas ni pot serho, que la unió del ca-  
talanisme depenia de causes tan petitas, s' hauria  
de començar per confessar que 'ls llassos que sem-  
blavan juntar tan amorosament á totas las seves  
entitats eran en bona fe ben febles y ben esquinsa-  
dissos.

Altra declaració que la Junta Permanent ve obli-  
gada á publicar es la de que no pot admetre que  
naja donat may dret á que se la considerés com a  
sistematicament partidaria d' una política catala-  
nistà radical e intransigent. La fórmula del *tot ó res* que ab estranya persistència se li ha vingut  
atribuïnt es una nova invenció no legitimada per  
cap de sos actes.

Arrivin fins allí hont se vulga las aspiracions  
nacionalistes dels individuos que la componen,  
elia, com a entitat, no ha deixat ni un moment d'  
enmotillar-se al criteri amplissim que representa l'  
programa que li ha sigut confiat y dins del qual  
hi caben tots los més variats matissos del catala-  
nisme, lo mateix las tendències més censervado-  
ras que les més exaltadas.

Res més pueril, per lo tant, que l' haverla su-  
posat entretinguda en anar fent classificacions de  
catalanistas en purs ó impurs, revolucionaris ó  
evolutius, vells y joves, radicals y oportunistas y  
demés variants de tant ridicula frassologia forastera  
contra qual aplicació sembla que protesti la  
grandesa de nostra causa. Unsol integrisme, una  
sola intransigència se complau en professar aques-  
ta Junta: la del manteniment intacte de las bases  
de Manresa tal com entengué que li fou encarre-  
gat per la *Unió Catalanista* que la elegí y en la  
mutilitació de las quais creu que no pot consentir  
de cap manera.

Es clar que las bases de Manresa no son intan-  
gibles. Es clar que elles mateixas son filles de la  
evolució natural del catalanisme que de literari  
que fou en un principi s' anà transformant fins  
arrivar á quella clara definició política de nostres  
aspiracions actuals, aixís com no es menos clar ni  
menos natural suposar racionalment que dita evo-  
lució anira continuant y no pas per destir lo fet y  
tornar enrera, sino en sentit ascendent y progres-  
siu; pero es únicament la *Unió Catalanista* la que  
per medi de sos Concells y Assambleas pot senyalar  
las modificacions necessaries ó pertinents, to-  
cantl no més á la Junta actual y á las altres que  
 vindrán, la missió de respectar y de vetllar por lo  
compliment de sos escorts sense ferhi la més me-  
nuda alteració.

Y á aqueix estricte compliment s' ha limitat la gestió de la Junta. No ha dogmatizat ni tampoch ha obert cap cisma; no ha sentat doctrina nova ni en la qüestió econòmica ni en cap altre. Sab de sobras fins ahont arriva l' poder de la seva autoritat que te per delegació y no per dret propi y no havia d' exposarla á gratscient á ferse mereixedora de cap de las aspres censures que te la seguretat de que no se li haurian dirigit en días menos tempe-  
sos.

Y en quant á la seva bescantada intolerancia ab los dissidents, be l' ha de reconéixer com á la més calumniosa de las acusacions qualevol que s' haja fixat una mica en lo procedir de la Junta en aqueixa cuestió. No l' ha perduta may la serenitat, gracies á Deu, fins á no saber resistir ab tota energia las excitacions de moltes entitats que, frisoses de posar un correctiu á las insidiosas provocacions d' algún periódich, demanavan á boca plena sa expulsió de la *Unió Catalanista*; no l' ha perduda may, fins á no deixar que obrés tothom ab tota la llibertat á que tenia dret, sofrint com alguns periódichs adherits judicavan, de vegadas sense cap fonament, la seva conducta, deixant passar ab resignació 'ls càrrechs d' absolutista y de demogòrica ab que indistintament se la obsequiava y soportant lo titol de repartidora d' excomunións que ni ha llenyat may ni vol llenar contra ningú.

May ha expulsat á ningú de son costat; se n' ha anat qui ha volgut. Que no es pas ella la que concebeixi mesquinament á la *Unió Catalanista* com un conjunt d' entitats arrenclarades y regidas per una disciplina de quartel ó de partit polítich espanyol; sino que, al contrari, no creu que ningú l' aventatji en saber respectar l' autonomia y la vida propia de cada colectivitat, volguentes á totas agermanadas, no pas per un mateix reglament, sino per una mateixa idea.

Y precisament la Junta te la pretensió de que á aquesta actitud deu lo manteniment casi intacte de la *Unió Catalanista*, que al cap y á la fi, després de tanta cridadissa y per respectables que sian algúns dels dimitents, de prop de un centenar de colectivitats de que avuy se compón la *Unió*, un sol Centre y tres ó quatre periódichs son en conjunt los que l' han abandonada.

Y encare creu més: entén que fora de la *Unió* pot ferse també bona feyna en favor de Catalunya, y confia en que los que avuy han fugit, no per això treballaran mènos afanyosament per la redempció de la nostra desaventurada pàtria. Ecls saben sense dubte lo que 's proposan y no hi ha dret á contrariarlos mentres no 's cuidin d' entorpir ni entrebancar la marcha de la *Unió*. Si es cert que van al mateix fi que s'ènem nosaltres, que hi vejan pel camí que vulgan; ja 'ns trovarém.

Finalment, el declararia la Junta Permanent lo desitj d' una concòrdia entre tothom pera dirigir los generals esforços contra nostre enemic comú, lo repugnant centralisme que are més que may nos amenassa, prega de nou als periódichs adherits que dongan ja per terminat lo llàstimos espectacle de las bregas que fins are han agitat lo camp catalanista, no contestant á cap provocació ó a las insinuacions més ó menos molestoses dels altres, deixant sols en sa trista tasca als que 's vulgan entretener en continuaria.

Després d' això, indicat ja l' criteri en que la Junta ha basat la seva conducta en las difícils circumstancies que han fet un bon xich més pesants los càrrechs, resta ja no més que donar de la mateixa totas las esplicacions que li sian demandades. Això pensa ferho devant del Consell General de la *Unió Catalanista* á qual superior autoritat les vol solsmitre; la seva decisió serà la sentència que li pertocerà acatar.

Barcelona, 13 de Mars del any 1900.

Manel Folguera y Durán, de Sabadell, PRESIDENT.—Joseph Franquesa y Gomis, de Barcelona, VIS-PRESIDENT.—Joaquim Botet y Sisó, de Gerona, TRESORER.—Joseph M. Roca y Domingo Martí y Julia, de Barcelona, y Frederich Renyé y Viladot, de Lleyda, VOCALS.—Lluís Marsans, de Barcelona, SECRETARI.

Constituït lo Consell foren admesos por 181 vots, ó sia per unanimitat, pera formar part de la *Unió*, les següents entitats: Agrupacions Catalanistes de Sant Andreu de la Barca, Palafrugell, «Ari y Patria» de Rubí, «La Coronela» d' Esparraguera, «Lo Trángulo de la Barceloneta, «Lo Renaixement» de Barcelona, de Granollers, de Cespí, de Molins de Rey, «1714» de Celrà, «Lliga Catalanista de Ripoll y sa comarca», Associació Catalanista de Vilanova y Geltrú, Centre Catalanista de Figueras, «Rafel de Casanova» de Manlleu, periòdic *Gent Nova* de Badalona y «Centre Catalanista Gracienc».

La part mes important del Consell estava destinada á donar compte la Junta Permanent de la seva gestió desde que fou nòmbrada. Lo President de la *Unió* Sr. Folguera donà explicacions de tots los actes de la Junta; y després de breus indicacions d'alguns delegats, que foren ateses, se presentà á la deliberació y aprobació del Consell la següent proposició:

«Lo Consell General de la *Unió Catalanista*, després de haver escoltat ab satisfacció la autorizada paraula de son President, declara que aplaudeix la conducta de la Junta Permanent, ratifica y aproba l' criteri per ella sustentat y recomana ab insistència á tots los membres de la *Unió* que, al travallar per la redempció de Catalunya, s' inspirin en l' elevat exemple de la Junta y no s' apartin may del camí senyalat en sa circular del 13 del mes corrent.» Contra 'ls desitjos de la Junta, que demanava votació secreta pera deixar ab completa llibertat d' acció á tots los representants, aquests acordaren per aclamació fos nominal. Aquesta proposició de confiança absoluta en la Junta, va ser

aprobada per unanimitat, abstenintse per delicadesa tant-sols los set individus que componen la Junta Permanent. Lo President, en nom de la Junta, ab sentides frases agràfiques i vot unànim de confiança que s' acabava d' aprobar.

Finalment ab motiu d' estar reunit en pl'e'l Consell General de representants s' acordà, per aclamació, à propos de la Junta Permanent, la ratificació en la següent conclusió presa en lo meeting de Lleyda:

Pregonar ben alt que l'Catalanisme reforma y mantindrà, com ho ha fet fins are, son únic y exclusiu Programa vinculat en les Bases de la Constitució Regional Catalana aprobades en la Assamblea de Manresa de 1892 y en les demés Assamblees catalanistes; fent constar que desitja poder seguirlo propagant dintre de la legalitat, de la qual no sent cap necessitat d' apartársen pera perseguir la única regeneració possible de Catalunya dintre l'Estat espanyol. Ab tot, y per si algun dia l' encegament dels polítichs centralistes arribés més enllà de lo racionat y lo just, se sent obligat lo Catalanisme à declarar ja desde are que estima la justicia de sa causa molt per sobre de tots los anatemes que contra d' ell se poguessin fulminar, considerant sempre y à despit de tot, la reivindicació de la dignitat y dels drets de Catalunya com à aspiració nobilissima que 's catalans tenen sacratissim deber de portar à la pràctica.

Tant important acte acaba en mitj del major entusiasme, donantse delirants viscas á Catalunya y á la *Unió Catalanista*. Los concurrents, que ocupavan de gom à gom lo local, entonaren à peu dret y descuberts nostre himne patriòtic *Los Segadors*.

De Lleyda hi assistiren lo Sr. Renyé en representació de l'Associació Catalanista, lo Sr. Lopez Sanmartí per la Muñio catalanista l'Avens y l'Sr. Jaques per *La Veu del Segre*

—Nostre valent company de causa «Lo J. vent Català» ha rebut del Gobern civil una comunicació en que se l'amonestà pera que s' abstinga de suscitar antagonismos entre les diferents parts del territori espanyol y d' atacar ni directa ni indirectament la unitat de la nació espanyola.

—Lo Gobernador civil de Barcelona negà permís pera commemorar ab un sopar lo primer aniversari de la constitució de l'Agrupació catalanista de Sans «Los Segadors».

—Ha deixat de publicarse lo setmanari «Catalonia» de Barcelona.

—Se fan travalls pera la legal constitució de l'Associació «Muñio Catalanista l'Avenç» d'aquesta població.

—Per un article referent al Gobernador civil d'aquesta província publicat en «La Renaixensa» ha sigut processat D. Joseph M. Roca, à qui s'ha exigit fiança de mil pessetes. Son advocat y procurador respectivament d'aquesta causa D. Miquel Laporta y D. Josep Manonville.

—La Unió Catalanista ha organitzat ab lo concurs de valiosos elements regionalistes de Tarragona la celebració en aquesta Capital d'un meeting de propaganda. L'acte tindrà lloc lo diumenge de Rams a les tres de la tarda en lo Teatre principal y promet ser de resonancia per haver fet proposit d' assisirfir representacions de totes les entitats adherides a la Unió.

—Lo Gobernador civil de Barcelona ha denegat lo permís que l'Associació Catalanista de Vilanova y Geltrú li demandava pera fer, d'acord ab la Unió Catalanista, un meeting de propaganda.

—Lo dissappe se celebrarà à Figueres organizada pel Centre Catalanista d'aquesta població una festa de propaganda catalanista.

—Ab motiu d'un escrit publicat à *La Renaixensa*, ha sigut processat don Pere Aldavert, exigitse pera quedar en llibertat, dues mil pessetes de fiança y cinqu mil pera respondre del procés.

—Molt concorreguda s' vegé la sessió celebrada «l'prop passat diumenge en la Agrupació Excursionista «Los Montanyencs», en quina l'President de la Secció de Belles Arts de dita Agrupació don Joseph Masó y Goula diserta sobre l' tema «Las cançons populars de nostra terra», fent detallada història d'elles y demostrant la gran part que prenen aquestes en lo desvetllament de Catalunya, puig que representan la història del poble feta per lo mateix poble.

Ab moltíssima justesa n' executà algunes d'inéditas que fruiren de molt bon grat tots los que assistiren à tan hermosa conferència.

Lo distingit poeta don Anton Busquets y Punset, llegí finalment una hermosíssima poesia original, plena de tensió y al ensembs castissa de llenguatge, endressada à las «Cansons populars», essent extraordinariament aplaudit.

La Secció Literaria de «Los Montanyencs» esta organitzant una altra veillada de caràcter intim pera l'primer del mes entrant. Se llegirà poesies dels senyors Ferré y Roig, Folch y Torres (J. M.), Boixadé, Maseras, Brossa y Sangerman, y d'altres socis.

—Lo diumenge, dia primer d'Abril, à las dotze de la nit, quedará definitivament tancada la suscripció oberta per la «Associació popular regionalista» pera pagar les penyeys imposades per lo Gobernador civil à *La Nació Catalana* y à *La Renaixensa*.

## A LA M. I. JUNTA PROVINCIAL D' INSTRUCCIÓ PÚBLICA

### CARTA DESCLOSA

No petita extranyesa ha causat à les personnes de recte è imparcial criteri y de competència inegable en lo ram de l'ensenyansa la circular inserta en lo «Butlletí oficial» de la província, corresponent al dia 30 del passat mes de Mars.

Al obligar als mestres à donar l'ensenyansa en castellà dins de les escoles, comandantius, de no ferho, ab la formació d' expedient gubernatiu per desobediència, ha oblidat la M. I. Junta provincial tres coses: una d' elles es la voluntat del legislador; les altres dues son l'us constant de la llengua catalana en los centres de primera ensenyansa y la necessitat racional y pedagògica d' emplearla. Sabem de sobra que les escoles de primeres lle-

tres son centres oficials y que la llengua oficial es la castellana. Però, no ignorem tampoch que l'legislador ha parlat tan sois de la obligació d'ensenyar la parla de Castella; ne de donar en castellà aquesta instrucció: essent lo primer resulta l'castellà lo fi, l'objectiu que 's proposa l'legislador, com ben clarament ho demostra lo mateix art. 2.º en relació ab lo 88 de la Lley de 9 de Setembre de 1857; en lo cas segón seria l'medi que no es probable haja intentat imposar. Mes la M. I. Junta provincial, del fi n'ha fet medi, confront en una les dos coses.

Prou bé entenia l'autor de la Lley del 57 qu'era absolutament impossible ensenyantar als noys de les poblacions catalanes ó gallegues, valencianes ó vasques, la llengua de Castella per medi d'aquesta mateixa parla: prou bé comprenia que ordenar al disbarat equivalia à fer aprendre una cosa ignorada per medi de un'altra també ignorada: y à l'ell no se li amagaba que, segons los principis de la bona lògica, la assimilació intelectual de les idees desconegudes pot farse únicament per medi de coses conegudes. Si algú pretenia per exemple aprendre la llengua de la Xina, de la qual no 'n tingües ni 's mes insignificants rudiments, y prenia per mestre un fill d'aquella terra que no pogués parlar al educando mes que en xino, seria possible que mestre y deixable s'entenguessen? Donchs això es lo que 's vol ab l'esmentada circular.

Però, encara que la voluntat del legislador fós inspirada, que no pot haverlo estat, en lo criteri que domina en la circular, y fós abusiu l'ús de la llengua catalana en les escoles de Catalunya, sembla que la M. I. Junta provincial havia de tenir en conte qu'aquesta costum ha estat de sempre y que les costums de sigles constitueixen un dret que no convé fer desapareixer d'una manera violenta: jo no vull dir si això sembla ó no en les actuals circumstancies una verdadera provocació als partidaris de les idees catalanistes, porque en aquest punt no m' considero imparcial. Tant si ho sembla com si no, no hi ha res que justifique l'aparició d'aquesta circular; ans bé, hi han rahons poderoses que la fan extemporànea y destituïda de fonament.

Pera ensenyantar als noys catalans la llengua oficial espanyola, es donchs precis enraionarlos ab lo sol llenguatge qu'ells entenen. Es més; lo mètode històric-comparatiu, que tant bons resultats dona en l'ensenyansa del idioma, exigiria d'una part que s'establissem analogies y diferències entre la llengua natural y la que s'imposa, d'altra part que s'fes un estudi detingut d'aquella pera tenir una base ferma en qu'apoyar los successius coneixements llengüístics.

D'aquesta manera es com de les escoles s'en sortiria ab coneixement pié y racionat de lo que son cada un d'aquellos idiomes peninsulars: d'aquesta manera s'enteraria aquí tothom de les diferències y semblances entre la llengua de Cervantes y la parla dels Llull y dels Ausias March.

ENRICH ARDERIU

Llicenciat en Lletres, ex-Director de Colegi de 1.ª y 2.ª ensenyansa.

## PENYORA DE GRATITUT

La Junta Permanent de l'*Unió Catalanista* altament agraciada als coros lleydans *La Paloma* y *La Violeta* per lo carinyós despido que dites populars associacions tributen à l'Estació del Nort, al tren organitzat per l'*Unió* per assistir al meeting de propaganda regionalista celebrat en lo teatre dels Camps Eliseus lo dia 18 del prop passat Febrer, ha pres lo galant acord de venir personalment à nostra ciutat, pera fer, com à penyora de gratitud, arustum present de uns hermosos llassos pera ses respectives Señeres, en los que 's perpetua lo recort de dita festa y de dit acte.

Molt hem d'agrahir los catalanistes de Lleyda aquell acte de generosa cortesia que tan distingeix à la Junta de l'*Unió*, com à nostra estimada ciutat; puig, si aquella demonstra sa exquisita galanteria, aquesta s'en ha fet mereixedora per sa catalana hospitalitat, de la que, segons clarament demostran les classes directores del catalanisme, tan bona memòria'n guardan los estimats hostes à qui narem aquell dia l'abrazada del germà.

L'acte de l'entrega de tan valiosa prova d'affeite, s'�erifcarà en la tarda ó nit del prop vinent dissappe, avuy ens es impossible donar detalls, puig encara no estan ultimats, per lo que tan sols ens hem de limitar à anunciar l'acord de la Junta Permanent, y l'dia en que dit acord se realisarà. Es clar que coralment sentim no poder publicar mes pormenors.

Pro sino podem fer això, per lo menos podem demostrar nostra satisfacció per distinció tan honrosa, y fer constar, sense por de equivocarnos, l'agrahit de les avans esmentadas societats corals lleydanes, anyadinti que aquí rebrem ab delectació verdadera al digne Sr. President de l'*Unió* y companys de Junta, que ab lo tren correu del dissappe vindrà a cumplir l'acord de la benemèrita Corporació regionalista, entorn de la que estan, en correcta armonia agrupades, les entitats catalanistes.

Pi-To.

## CRONICA

—Es costum establecerta, digna per tant de ser respectada, la de saludar à sos confreres, lo periódich que apareix à la vida pública.

Seguimla, donchs, y saludem à la prempsa, en general,

y molt afectuosa y coralment als que, com nosaltres, defendem ab tota sa integritat y pureza la doctrina regionalista, y senten, com sentim nosaltres, l'amor pur y desinteressat per l'aymada Catalunya, hermosa patria nostra, sepulcre de nostres pares y bressol de nostres fills.

Reban també nostre salutó les autoritats d'aquesta població, à les que no voldriam donar ocasió de que extremessen ab nosaltres son rigor: de totes maneres hem de declarar que avans que à ningú ns debem à la causa catalanista.

—A les tres de la tarde del prop vinent dissappe, los Congregants dels Dolors, trasladarán en devota processó desde l'Convent de les Descalces al Oratori dels Dolors, l'hermosa imatge de Maria, qu'ha de presidir lo corteig religiós del Diumenge de Rams.

—La Companyia de sarsuela gran, que dirigeix lo bariton Sr. Cornado, aumentada ab valiosos artistes, ha contractat ja lo teatre dels Camps Eliseus, per durant los dies de la pròxima Festa Major, en un dels quins es gayrebé seguir que s'estrenarà la tan celebrada producció lírica *La Cara de Dios*.

—L'encantadora y famosa hora de Lleyda, que de tan justa nombradía gosa per totarreu, comensa ja à verdejar y vestir-se de les gaires belleses de la primavera.

—Està à punt d'agotarse la primera edició del devociónari «Lo Català devot» pochs dies fa posat à la venda.

—Lo representant del propietari de l'*Azucarera del Segre* acaba ja d'indemnisar lo valor dels terrenos qu'atravessarà lo tranya de vapor de Menargues à Molinerussa, als seus respectius propietaris. Prompte, donchs, serà un fet l'esmentada via de comunicació, la que no seria pas estrany, qu'arribés fins à Balaguer, dintre de poch temps.

—Estan cridant fortament l'atenció à Barcelona, les nobilitíssimes conferències que'n nostre idioma, estan donant en la Juventut Católica d'aquella ciutat, nostre company de causa, l'orador sagrat en Joseph Cardona, Prèbere.

—La Lliga de Catalunya ha ofert à la Associació Catalanista d'aquesta Capital premi pera l'proxim Certamen dels Jocs florals.

—Hem llegit en la prempsa local un comunicat del ferm catalanista de Pons en Candi Closa: ja de temps ens consta la ferinesa de conviccions de nostre amic y sabem també, per més que's diga, que à la vila de Pons hi tenim companys entusiastes y decidits.

—Preus del tabaco à contar desd' avuy, 1.er de Abril.

Picat fi superior: paquet de 125 grams	—2 ptes. (avans 1'75)
Sau y entrefort: paquet de 125 id.	—1'65 » ( id. 1'50)
Entre fi habanero: paquet de 50 id.	—0'60 »
Idem: paquet de 25 grams	—0'30 » ( id. 0'26)
Fili: id. de 50 id.	—0'60 »
Idem: id. de 25 id.	—0'30 » ( id. 0'26)
Comí suau: paquet de 25 grams	—0'20 »
Sau especial: id. de 25 id.	—0'20 »
Fort: paquet de 25 id.	—0'18 »
Hebra comú: paquet de 50 id.	—0'40 »
Feix de fulles de Virginia: paquet de 50 grams	—3'00 ptes.
Rapé: pot de 125 grams	—1'50 ptes.
Idem: id. de 100 id.	—1'20 »
Idem: id. de 50 id.	—0'60 »
Cigarros: Faria superior, caps de 50 cigarros	—12'50 (avans 10 ptes.)
Fins: cada cigarro 25 céntims (avans 20).	
Peninsulars fins: cada cigarro 20 céntims (avans 15).	
Marca gran: cada cigarro 15 id. ( id. 12 y 1/4)	
Marca xica: id. id. 12 y 1/2 id. ( id. 10)	
Comuns entreforts: cada cigarro 7 y 1/2 céntims (avans 5)	
Forts: cada cigarro 4 céntims (avans 3).	

*Pitillos*: Superiors, paquet 25 cigarrets, 45 céntims (avans 40) Fins, paquet de 25 cigarrets, 30 céntims (avans 25). Emboquillats russos: paquet de 25 cigarrets 55 cénts. (id. 50) Llarchs oberts ó tancats, paquet de 25 id. 65 id. (id. 50) Curtz id. ó id. id. de 25 id. 45 id. (id. 40) Tema Abellia: paquet de 25 cigarrets, 55 céntims. Entrefins: feix de 15 cigarrets, 10 céntims. Comuns d'hebra: feix de 8 cigarrets, 5 céntims.

—Los automòvils à vapor, que próximament farán la carrera de Lleyda à Balaguer, Artés y Pons, han sigut provats, segons se'n diu ab molt èxit, durant la passada setmana.

—Com de costum en nostra Paeria, avans d'ahir celebrá l'Ajuntament sessió de segona convocatoria, que per cert fou ben rasa y curta.

S'aprobó l'acta de l'anterior; se donà compte de unes instances, de Na Josefa Bello y Na María Leon, que passaren à la Comissió respectiva; se concedí una pioma d'ayga à En Ramón Monrabá; passà à la Comissió de Hisenda un'instància d'en Baldomero Ferrer, de Madrid, solicitant representar al Ajuntament per les gestions del pago de les lámínes procedents de la desamortisió dels bens de la Pia Almoyna, à canvi d'una participació bastant alta en los interessos a cobrar.

Y tanca.

—Lo Septenari ab que ls fills de María en sos Dolors, obsequian à sa piadosa Mare, continúa, vegentse com cad' any molt concorregut, no perdent en l'actual res de sa acostumada magnificència; en la funció del dijous se cantarà la gran salve del Mtre. Sarriols.

—Lo prop vinent divendres comensarà à l'Oratori de la P. Sanch lo solemníssim Quinquinari, que tants devots atrau al esmentat temple; en la funció del últim dia's cantarà l'Miserere gran del Mtre. Merce.

—Avuy repartim junt ab LA COMARCA lo manifest al poble català de la Junta Permanent de la Unió Catalanista, sentint que per sobre d'original d

—La Academia del Cos Mèdic Municipal de Barcelona ha publicat lo cartell del concurs d' aquest any, en lo que hi figuraren los següents premis:

Primer.—Del Excm. Ajuntament.—Tema: «Bases y sos fonaments d' un sistema complert d' higiene aplicat á aquesta ciutat».—Premi: 1.000 pessetes.

Segon.—Del Dr. D. B. Robert Yarzabal.—Tema: «Cartilla popular pera la profilaxis de la Tuberculosis».—Premi: 500 pessetes.

Tercer.—Del Dr. D. J. Bonet y Amigó.—Tema: Etiologia de la mortalitat á l' urbe barcelonina y manera de disminuirla.—Un premi de 500 pessetes y un accésit de 250.

Quart.—Del Dr. D. Joseph Barraquer.—Tema: «Contagi y propagació de la conjuntivitis granulosa á Barcelona y manera de combatreles».—Premi: 500 pessetes.

Quint.—Del Dr. D. Pelegrí Giralt.—Tema: «Causes de la endemicitat de la febre tifoidea á Barcelona y manera de combatreles».—Premi: una medalla d' or.

Sisé.—De la Academia.—Tema: «Inspecció sanitaria de les industries á Barcelona. Projecte de la reglamentació de la mateixa».—Premi: una medalla de argent.

Pera cada un d' apuestos premis, lo mateix que pera 'ls accésits que consegueix 'l Jurat, la Academia otorgará un diploma de soci de mèrit. Los travalls haurán d' esser redactats en català, castellà ó en francès y remesos avans del 31 d' Octubre vinent al Secretari D. Joseph M. Alfonso, Trafalgar, núm. 7, primer. Los premis serán adjudicats en la sessió inaugural vinent.

Formaran lo Jurat 'l Alcalde de Barcelona, President, y un delegat de la Real Academia de Medicina y Cirujía de Barcelona, un del Claustre de la Facultad de Medicina, un del Collegi de Metges y un de la Academia del Cos Mèdic Municipal.

—Acabats los exercicis teòrichs d' oposicions pera la provisió de 17 notaries vacants en lo Colegi de Notarial de Barcelona, demá dilluns començaran los exercicis pràctichs.

—L' Orfeó Català reb cada dia gran número de felicitacions y probas de simpatia de part de reconegudes corporacions y personalitats de Catalunya ab motiu dels últims fets. Darrerament n' ha rebut de la Unió Regionalista, Associació Artístich-Arqueològica Barcelonina, del Alcalde del Masnou, Centre Català de Sant Feliu de Guixols, Escola Jordiana «Orfeó Canigó» y varis admiradors de Tarrasa y altres punts.

## COMERCIAL

De molt temps ensà, los preus en los mercats de gra se sostenen á un mateix nivell; oscilan entre 16 y 17 pessetes y mitja la cuartera de blat de secà, y entre 14 y ral y 15 pessetes lo de rech.

Aquet estacionament no obheix á altra causa que á voler los tenedors de gra peninsular guardar ses existencies, per que la cullita vinenta no s' presenta ab grans condicions, atesa l' insecuritat del temps, y á que, com tots los dias n' arriba de extranjer, los punts de consum se troben asurats per atendre mes que suficient á les seues necessitats.

En llegums y grans de pienso, continua dins de la calma del mercat lo tràfic ordinari de la temporada; no pot dirse que hi ha moviment, però tampoc deixan de ferse algunes transaccions.

Respecte als preus, se exceptúan los ordís que s' pagan fins á rebassar les nou pessetes la cuartera guardan armonia ab altres époques iguals á la que ns trobem.

En vins s' hi trevalla un xich mes que en temps endarrera; però no per la exportació al extranjer: es sols y exclusivament per lo consum de poblacions grans.

Aquet moviment no es, ni pot ser gran, ni portarà may l' alsa en los preus; en primer lloc per que no s' persegueix com deuria la fabricació de vi artificial, què en les poblacions no productores ratlla en lo escandalós; y en segón per que l' oferta, efecte de la gran producció, es sempre superior á la demanda; puig no hi ha dupte, que per més que la filoxera, mildiu y altres plagues aniquilan d' una manera espantosa nostres viñeyes, la cullita del vi constitueix encara una de les mes grans fons de riquesa de Catalunya y altres regions.

Lo mercat d' oli pot dirse que queda reduxit á la mes mínima expressió; uns quants carros de la part de les Garrigues que no arriban á fer colla, y para de contar, son los que venen: pero d' això n' tenim nosaltres la culpa; si en lloc de anomenar-nos Lleyda aquesta província's digués Huesca, Logroño, ó altres noms per l' istil, ja tindriam carreteras fins allá ahont poguessen allargar nostres aspiracions.

Serà una mania; pero entenem que les vies de fácil comunicació son avuylo que dona vida á les poblacions, y no ns cansarem may de demanar que s' activen los estudis y construcció de les carreteras que hi ha en projecte, com també de que se compleixcan les aspiracions justes del pobles sobre l' particular. Y ja que les corporacions populars de Lleyda, que deurián ser les mes interessades en l' assumptu no prenen l' iniciativa que en ell los hi correspon, nosaltres, desde les columnes d' aquest humil setmanari, preguém al personal de obres públiques que hi pose de la seu part tot lo zel necessari á fi de que en breu terme sian un fet los nestres desitjos que son los de la província.

ESPLUGA.

## SECCIO OFICIAL

**Extracte del Botleti.**—*Dia 26.*—Lley modificant l' Aranzel de exportació d' alguns minerals.—Lley fent extensiu al gas de calefacció l' impost transitori sobre l' consum de petolis, carburo de calci y llum elèctrica y de gas y donant regles pera la exacció del impost.—Lley autorisant al Ministeri d' Hisenda pera estableir un recàrrec sobre l' preu de venda dels tabacos y para revisar les clàusules del contracte de 30 d' Agost de 1896.—Real Ordre augmentant lo preu dels tabacos desde l' primer d' Abril.

*Dia 28.*—Real Ordre dictant regles pera la provisió de les catedres d' Auxiliars numeraris dels Instituts y Universitats.

*Dia 29.*—Circular de la Junta provincial d' Instrucció pública manant als mestres de la província que en lo succeixi s' abstingan de fer us pera la ensenyansa d' altre idioma que no sia l' castellà, coninuant ab la formació d' expedient als que contravinguin aquesta circular.—Lley creant l' Impost de Transports y suprimint los antichs de viatjers y mercaderies, de carga y descarga etc.: tarifes del nou impost.—Anunci de exàmens en l' Audiència de Barcelona pera la habilitació de Secretaris de Jutjats municipals; lo terme de presentació de sollicitud acaba 'l dia 10 y 'ls exercicis se practicaran en la primera quinzena de Maig.

*Dia 31.*—Real Decret aprobat lo Reglament pera la Administració y cobro del impost de Transports.—Reglament á que s' refereix l' anterior R. Decret.—Regles pera l' cambi dels efectes timbrats.

## SANTS DE LA SETMANA

*Diumentge (de Passió); S. Venanci, b. y mr.  
Dilluns; S. Francisco de Paula, cf.  
Dimarts; S. Benet de Palermo, cf.  
Dimecres; S. Isidoro, dr. y arquebisbe.  
Dijous; S. Vicens Ferrer, cf.  
Divendres; (abs. de carn) S. Celestí, p.  
Dissapte; S. Epifani, b. y mr.*

Quarant' horas; á la iglesia dels Dolors, tots los dies laborables de dos quarts de sis á dos quarts de vuit.

## ESPECTACLES

*La Paloma.*—A benefici de la 1.ª tiple Na Amparo Aparicio; les sarsuetes en un acte. «¡Viva mi niñal» «Chateaux Margaux», y «El Santo de la Isidra».—A les 9 en punt.

*La Peña.*—La sarsuela en 1 acte «La Viejecita» y les comedies «Viento en popa» y «La sala de Armas».—A les 9 en punt.

T. SUSANY, IMPRESOR. — BLONDEL, 7.—LLEYDA.

# LA COMARCA DE LLEYDA

SEMANARI CATALANISTA

## SE PUBLICARÁ TOTS LOS DIUMENGES

Preu del número corrent, Cinch céntims.

Suscripció d' un semestre, Dos pessetes.

S' admetrán anuncis á preus convencionals.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Carrer Major, 61, 2.<sup>o</sup>